

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ «ΜΑΣΤΙΧΑ ΧΙΟΥ»

Ημερομηνία παραλαβής:
(Date of receipt):

Αριθμός σελίδων (με την παρούσα):
Number of pages (including this page):

Γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε για την υποβολή του φακέλου: **Ελληνική**
(Language used for submission of application): **Greek**

Αριθμός φακέλου:
(File number):

Καθιερωμένη γεωγραφική ένδειξη: *Μαστίχα Χίου (Mastiha of Chios)*
(Established geographical indication)

Κατηγορία του αλκοολούχου ποτού: ηδύποτο/λικέρ
(Category of the spirit drink): liqueur

Η γεωγραφική ένδειξη «Μαστίχα Χίου» συμπληρώνει την επωνυμία πώλησης ηδύποτο/λικέρ και έχει καταχωρισθεί, σύμφωνα με το σημείο 32 του Παραρτήματος III του καν. (ΕΚ) 110/2008, ως γεωγραφική ένδειξη υπέρ της Ελλάδος.

Περιγραφή του αλκοολούχου ποτού
(Description of the spirit drink)

Η *Μαστίχα Χίου* ανήκει στην κατηγορία των ηδύποτων/λικέρ και παρασκευάζεται με ιδιαίτερο παραδοσιακό τρόπο στη νήσο Χίο. Χαρακτηρίζεται από τα αρωματικά συστατικά της μαστίχας Χίου, διότι για την αρωμάτισή του χρησιμοποιείται η ρητίνη (Μαστίχα Χίου) ή/και το αιθέριο έλαιο (Μαστιχέλαιο Χίου) που λαμβάνεται από την απόσταξη της ρητίνης του σχίνου του μαστιχοφόρου που φύεται στη Χίο (*Pistacia Lentiscus* ή *Latifolia*). Οι ρίζες του ποτού ανάγονται στην αρχαιότητα, υπάρχουν δε γραπτές αναφορές σ' αυτό από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα. Όταν απαιτείται η χρήση της ονομασίας με λατινικούς χαρακτήρες, αναφέρεται ως *Mastiha of Chios*.

Μέθοδος παρασκευής
(Method for obtaining the spirit)

Το λικέρ *Μαστίχα Χίου* παράγεται με αρωμάτιση αιθυλικής αλκοόλης γεωργικής προέλευσης με μαστίχα Χίου. Η αρωμάτιση πραγματοποιείται με απόσταξη της

αιθυλικής αλκοόλης παρουσία μαστίχας Χίου και ενδεχομένως με προσθήκη μαστιχελαίου Χίου. Η αλκοόλη που έχει αρωματισθεί με απόσταξη αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 30% του αλκοολικού τίτλου του ποτού. Η απόσταξη λαμβάνει χώρα μέσα σε χάλκινους παραδοσιακούς άμβυκες ασυνεχούς λειτουργίας, χωρητικότητας μέχρι και 1000 λίτρων.

Η μαστίχα Χίου και το μαστιχέλαιο Χίου που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή του ποτού πρέπει να πληρούν τους όρους, σύμφωνα με τους οποίους έχουν καταχωρηθεί ως προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης (Π.Ο.Π.) στον καν. (ΕΚ) 123/97.

Εκτός του ύδατος, επιτρέπεται να προστίθενται μόνο γλυκαντικές ύλες από τις επιτρεπόμενες σύμφωνα με το στοιχείο 3 του Παραρτήματος Ι του καν. (ΕΚ) 110/2008.

Χαρακτηριστικά (Characteristics)

Το ποτό είναι διαφανές, κατά κανόνα άχρωμο με πιθανή υποκίτρινη χροιά, η οποία οφείλεται στην παρουσία των υλών που εκχυλίζονται από την μαστίχα Χίου.

Ο ελάχιστος αλκοολικός τίτλος είναι 20% vol (έναντι του αντίστοιχου κατώτατου ορίου 15 % vol που ισχύει γενικά για τα λικέρ).

Η ελάχιστη περιεκτικότητα σε σάκχαρα, εκφρασμένη σε ιμβερτοσάκχαρο, είναι 150 γραμμάρια ανά λίτρο (έναντι του αντίστοιχου κατώτατου ορίου 100 γραμμαρίων ανά λίτρο που ισχύει γενικά για τα λικέρ).

Δεσμός με τη γεωγραφική περιοχή (Link with the geographical area)

Το όνομα μαστίχα Χίου κατ' αρχήν χαρακτηρίζει τη ρητίνη που παράγεται από το αυτοφυές δένδρο, Μαστιχοφόρος Σχίνος, *Pistacia Lentiscus* var. *Chia*, το οποίο ευδοκιμεί και καλλιεργείται στο νότιο τμήμα της νήσου Χίου. Η ρητίνη αυτή αποτελεί ένα παγκόσμια μοναδικό προϊόν που δεν παράγεται σε κανένα άλλο μέρος του κόσμου.

Η Μαστίχα Χίου (ρητίνη) είναι ένα προϊόν με μακραίωνη ιστορία, γνωστό ήδη από την αρχαιότητα, και με ποικίλες χρήσεις, μεταξύ των οποίων και για την παρασκευή αλκοολούχων ποτών, δεδομένου ότι είναι ευδιάλυτη στην αλκοόλη.

Αναφέρεται ότι το μαστιχέλαιο χρησιμοποιήθηκε από τον Ρωμαίο αυτοκράτορα Ηλιογάβαλο (3^{ος} μ.χ. αιώνα) για την παρασκευή οίνου που ονομάστηκε μαστίχινος ή μαστίχοινος, ο οποίος πιθανότατα προσομοιάζε στο σύγχρονο λικέρ Μαστίχα Χίου¹.

Σε περιγραφές περιηγητών στα μέσα του 19^{ου} αιώνα αναφέρεται η παραγωγή στη Χίο ενός λικέρ που αρωματίζεται με μαστίχα Χίου. Το ποτό αυτό έφερε την ονομασία «μαστίχη» ή «μαστίχα» ή «ρακή»^{2, 3, 4}. Συνήθως πινόταν πριν το φαγητό αναμεμιγμένο με νερό.

Σε πολλές περιοχές της Ελλάδας παράγονται από παλιά λικέρ, αρωματισμένα με μαστίχα ή/και μαστιχέλαιο Χίου. Είναι προφανές, ωστόσο, ότι στη νήσο Χίο, ακριβώς λόγω της βασικής πρώτης ύλης που είναι η μαστίχα Χίου, έχει διαμορφωθεί με το πέρασμα των αιώνων μια ιδιαίτερη τέχνη στην παραγωγή του εν λόγω λικέρ που καθιστά αδιαμφισβήτητη την ιδιαιτερότητα της ταυτότητας του.

Η ως άνω κατάσταση έχει αποτυπωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, στην οποία αναγνωρίστηκε κατ' αρχήν το λικέρ «μαστίχα» (1976) και εν συνεχεία το λικέρ «Μαστίχα Χίου» (1986) ως ηδύποτο Ελληνικής ονομασίας προελεύσεως. Η επωνυμία «Μαστίχα Χίου» αναγνωρίστηκε ως γεωγραφική επωνυμία για το λικέρ που παρασκευάζεται και εμφιαλώνεται στη Χίο (2003) και καθορίστηκαν οι προδιαγραφές του (2004).

Διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας: (National provisions)

Η καταχώριση της «Μαστίχας Χίου» ως γεωγραφικής ένδειξης υπέρ της Ελλάδος για την κατηγορία των λικέρ, αποτέλεσε ευκαιρία για την αναμόρφωση της ελληνικής νομοθεσίας τόσο για το λικέρ «Μαστίχα Χίου», αλλά και την εν γένει χρήση της ένδειξης «μαστίχα» και συναφών ενδείξεων στην επισήμανση των αλκοολούχων ποτών (βλ. Παράρτημα).

Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις για την παραγωγή και διάθεση αλκοολούχων ποτών προκειμένου αυτά να δικαιούνται :

¹ Γεωργίου Ι. Ζολώτα, Ιστορία της Χίου, Τόμος Α', Ιστορική Τοπογραφία και Γενεαλογία, Εκδοθείσα εν Αθήναις, Τύποις Ν.Δ. Σακελλαρίου, 1921, σελ. 216

² Fustel de Coulanges, Memoire sur l' ile de Chio, 1856, Εκδόσεις Α. Καραβία, 1977, σελ. 10

³ Hubert Pernot, «Η νήσος Χίος», τέλη 19^{ου} αιώνα, με εισαγωγή και μετάφραση Κώστα Χωρεάνθη, Εκδόσεις «Χίος, Ημερολόγιο», 1981

⁴ Φιλίππου Αργέντη και Στίλπωνος Κυριακίδη, «Η Χίος παρά τοις γεωγράφοις και περιηγηταίς από ογδού μέχρι εικοστού αιώνα, Τόμος 12, Τυπογραφείο Εστία, Αθήνα 1946

- της αναγνώρισης γεωγραφικής ένδειξης κατά την έννοια του άρθρου 15 του καν. (ΕΚ) 110/2008
- της χρήσης μιάς εκ των αναγνωρισμένων υπέρ της Ελλάδας γεωγραφικών ενδείξεων που έχουν καταχωρισθεί στο Παράρτημα ΙΙΙ του καν. (ΕΚ) 110/2008
- της αναγνώρισης άλλης, πλην των προηγουμένων, γεωγραφικής ένδειξης.

Οι όροι χρήσης της γεωγραφικής ένδειξης «Μαστίχα Χίου» ως συμπληρωματικής της επωνυμίας πώλησης λικέρ (ηδύποτο), καθορίζονται με την υπ' αριθ. 30/077/2717/10-10-2012 (ΦΕΚ 2827/Β'/19-10-2012) απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών, η οποία προβλέπει τα εξής κατ' άρθρο :

Άρθρο 1

1. Με τις διατάξεις της παρούσας καθορίζονται οι όροι παραγωγής, οι ποιοτικές προδιαγραφές και οι διαδικασίες ελέγχου, προκειμένου να συμπληρώνεται η επωνυμία πώλησης «λικέρ(ηδύποτο)» με τη γεωγραφική ένδειξη «Μαστίχα Χίου», η οποία έχει ήδη καταχωρισθεί υπέρ της Ελλάδος κατά την έννοια των σχετικών διατάξεων του καν. (ΕΚ) 110/2008.
2. Η ένδειξη «Μαστίχα Χίου» θα αναγράφεται επί της συσκευασίας πλησίον της επωνυμίας πώλησης «λικέρ(ηδύποτο)» με χαρακτήρες ομοιόμορφους, των οποίων το μέγεθος δεν θα υπερβαίνει το μέγεθος των χαρακτήρων της επωνυμίας πώλησης.

Άρθρο 2

1. Προκειμένου να επιτρέπεται η χρήση της ως άνω γεωγραφικής ένδειξης, η διαδικασία παραγωγής από το στάδιο της αρωμάτισης με απόσταξη της αιθυλικής αλκοόλης έως την τελική παρασκευή του ποτού, καθώς και η εμφιάλωση, πρέπει να πραγματοποιούνται εξ ολοκλήρου σε επιχειρήσεις που έχουν τις παραγωγικές εγκαταστάσεις τους στη νήσο Χίο.
2. Το ποτό πρέπει να έχει τα εξής χαρακτηριστικά:
 - α) είναι διαφανές και κατά βάση άχρωμο με πιθανή υποκίτρινη χροιά.
 - β) τα συστατικά του είναι : νερό, αιθυλική αλκοόλη γεωργικής προέλευσης, αιθυλική αλκοόλη γεωργικής προέλευσης αρωματισμένη δι' αποστάξεως με μαστίχα Χίου, γλυκαντικές ύλες και ενδεχομένως μαστιχέλαιο Χίου, απαγορευομένης της προσθήκης οποιουδήποτε άλλου συστατικού.
 - γ) η αλκοόλη που έχει αρωματισθεί δι' αποστάξεως με μαστίχα Χίου αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 30 % του αλκοολικού τίτλου του ποτού, η δε απόσταξη λαμβάνει χώρα μέσα σε χάλκινους παραδοσιακούς άμβυκες, ασυνεχούς λειτουργίας, χωρητικότητας μέχρι και 1000 λίτρων.
 - δ) Η μαστίχα Χίου και το μαστιχέλαιο Χίου που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή του ποτού πρέπει να πληρούν τους όρους σύμφωνα με τους οποίους έχουν καταχωρηθεί ως προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης (ΠΟΠ) στις ενότητες Β και Γ αντιστοίχως του παραρτήματος του καν. (ΕΚ) 123/97.
 - ε) Η ελάχιστη περιεκτικότητα του ποτού σε σάκχαρα είναι 150 γραμμάρια ανά λίτρο.
 - στ) Ο ελάχιστος αλκοολικός τίτλος του ποτού είναι 20 % vol.

3. Δεν επιτρέπεται η διάθεση στην κατανάλωση αλκοολούχου ποτού με την γεωγραφική ένδειξη «Μαστίχα Χίου», εάν δεν πληρούνται οι όροι της παρούσας.
4. Δεν επιτρέπεται η χρήση της λέξεως «Χίου» ή «Χιώτικο», λέξεων με τις ρίζες αυτές, καθώς και σύνθετων λέξεων που τις περιέχουν, για την εμπορική επωνυμία αλκοολούχου ποτού

Άρθρο 3

1. Οι ποτοποιοί που προτίθενται να παράγουν και να διαθέσουν στην κατανάλωση λικέρ(ηδύποτο), με τη γεωγραφική ένδειξη «Μαστίχα Χίου», υποβάλλουν στην κατά τόπον αρμόδια Χημική Υπηρεσία, πέραν των δικαιολογητικών που προβλέπονται γενικά για τη χορήγηση βεβαίωσης συμμόρφωσης των αλκοολούχων ποτών προς τη νομοθεσία (σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 3 της υπ' αριθ. 30/077/2131/2011 απόφασης Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών), και όλα τα απαιτούμενα στοιχεία που αποδεικνύουν την συμμόρφωση του προϊόντος προς τους όρους της παρούσας απόφασης. Η εν λόγω Υπηρεσία μετά από εξέταση των στοιχείων χορηγεί στους ενδιαφερόμενους τη βεβαίωση συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία, η οποία καλύπτει και τη χρήση της γεωγραφικής ένδειξης.
2. Η κατά τόπον αρμόδια Χημική Υπηρεσία διενεργεί τον τακτικό έλεγχο των ποτοποιών που κάνουν χρήση της ένδειξης και προβαίνει στην ανάκληση της ως άνω βεβαίωσης σε περίπτωση καταστρατήγησης εκ μέρους τους των όρων των άρθρων 1 και 2 της παρούσας.
3. Η μη τήρηση των όρων και προϋποθέσεων της παρούσας απόφασης αποτελεί παράβαση του ν. 2969/2001, η οποία τιμωρείται σύμφωνα με το εδάφιο ιβ της παραγράφου 2 του άρθρου 11 ή/και το εδάφιο η του άρθρου 12 του εν λόγω νόμου.

Άρθρο 4

Από την έναρξη ισχύος της παρούσας καταργείται η υπ' αριθ. 3023634/2911/0029/6-12-2004 απόφαση Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών «Προδιαγραφές του λικέρ (ηδύποτου) «Μαστίχα Χίου».

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφασή μας να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ισχύει από τη δημοσίευσή της.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Η χρήση της ένδειξης “μαστίχα” και “Mastiha Spirit” στην επισήμανση των αλκοολούχων ποτών ρυθμίζεται με την υπ’ αριθ. 30/077/2715/10-10-2012 (ΦΕΚ 2827/Β’/19-10-2012) απόφαση Υφυπουργού Οικονομικών «Όροι χρήσης της ένδειξης “Mastiha Spirit” ως συμπληρωματικής της επωνυμίας πώλησης α) λικέρ (ηδύποτο) ή β) αλκοολούχο ποτό».

Σύμφωνα με την ως άνω απόφαση η καθ’ οιονδήποτε τρόπον χρήση της ένδειξης «μαστίχα» στην επισήμανση ενός αλκοολούχου ποτού επιτρέπεται μόνον, όταν κατά την παρασκευή του έχει χρησιμοποιηθεί μαστίχα Χίου ή/και μαστιχέλαιο Χίου, τα οποία πρέπει να πληρούν τους όρους σύμφωνα με τους οποίους έχουν καταχωρηθεί ως προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης (ΠΟΠ) στις ενότητες Β και Γ αντιστοίχως του παραρτήματος του καν. (ΕΚ) 123/97, απαγορευομένης της χρήσης οποιουδήποτε υποκατάστατου των ως άνω ουσιών.

Η χρήση της ένδειξης “Mastiha Spirit” (ή “Αποσταγμένη Μαστίχα”, στην ελληνική γλώσσα) μπορεί να συμπληρώνει την επωνυμία πώλησης λικέρ ή αλκοολούχο ποτό, όταν η διαδικασία παραγωγής, από το στάδιο της αρωμάτισης με απόσταξη της αιθυλικής αλκοόλης, έως την τελική παρασκευή του ποτού, καθώς και η εμφιάλωση, πραγματοποιούνται εξ ολοκλήρου εντός της Ελλάδας, και το ποτό έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

α) είναι διαφανές και άχρωμο.

β) τα συστατικά του είναι: νερό, αιθυλική αλκοόλη γεωργικής προέλευσης, αιθυλική αλκοόλη γεωργικής προέλευσης αρωματισμένη δι’ αποστάξεως με μαστίχα Χίου, γλυκαντικές ύλες και ενδεχομένως μαστιχέλαιο Χίου, απαγορευομένης της προσθήκης οποιουδήποτε άλλου συστατικού.

γ) η αλκοόλη που έχει αρωματισθεί δι’ αποστάξεως με μαστίχα Χίου αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 20 % του αλκοολικού τίτλου του ποτού.

Στοιχεία της αρμόδιας Ελληνικής Αρχής

Ο τεχνικός φάκελος υποβάλλεται από την αρμόδια Ελληνική Αρχή, της οποίας τα πλήρη στοιχεία έχουν ως ακολούθως:

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ & ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΧΗΜΕΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΛΚΟΟΛΗΣ, ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΩΝ ΠΟΤΩΝ, ΟΙΝΟΥ, ΖΥΘΟΥ**

Ταχ.Διεύθυνση: Av. Τσόχα 16
Αθήνα 115 21, Ελλάδα
Τηλέφωνο: 0030-210-6479273
Φαξ: 0030-210-6468272
e-mail: alkooli@gcsl.gr

και στην αγγλική γλώσσα:

**HELLENIC REPUBLIC
MINISTRY OF FINANCE
GENERAL SECRETARIAT FOR TAX AND CUSTOMS ISSUES
GENERAL CHEMICAL STATE LABORATORY
DIVISION OF ALCOHOL, SPIRIT DRINKS, WINE, BEER**
Address: Anast. Tsocha 16
Athens 115 21, Greece
Tel: 0030-210-6479273
Fax: 0030-210-6468272
e-mail: alkooli@gcsl.gr